

ONDRUSKA

**Ruuskanen-Ruuska sukuseuran
sukuviesti 37
helmikuu 2019**

Riihipetäjä, kuvattu kesällä 1961

Sukuseuramme tunnus on rauhoitettu rihipetäjä, joka kasvaa Siilinjärven Kuuslahdessa Rannan Asikkalan pellolla.

Lehtemme on saanut nimensä sukunimemme lähtökohtana olevasta nimestä Andreas, jonka toinen muoto on Ondrei, Ondruska. Tästä muotoutuivat vähitellen Ruska, Druska ja Ruskain sekä vuosisatojen aikana Ruuskanen ja Ruuska.

Ondruska 37, helmikuu 2019

Lyhyesti	2
Puheenjohtajan kynästä	3
Sukutapaaminen 20.-21.07.2019 Viitasaarella	4
Jäsenmaksuasiasia	4
Iltahartaas Ruuskasen torpassa, Askko Ruuskanen (Kalle Väänänen)	5
Ruuskanen ja Ruuska sukunimien yleisyys 2018, Markku Ruuskanen.....	6
Polttopuutalkoot kotitaloni metsässä, Markku Ruuskanen	6
Muistikuvia 2000-luvulta, Risto Ruuskanen	9
Ekstreemä Tsernobyliissä ja loistoa Mezhyhiryanissa, osa I, Seppo Ruuskanen	11

Lehtitoimikunta: Raija Peltola [raijahpeltola\(at\)gmail.com](mailto:raijahpeltola(at)gmail.com), Markku Ruuskanen [markkuj.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi) ja Marita Nygrén [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com)

Ondruskaan osoitetut jutut osoitteeseen: [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com) tai Marita Nygren, Klaavuntie 1 B 13, 00910 Helsinki (p. 040 7089794)

Kaikenlaiset tarinat, piirustukset, kuvat ja muistelot lehden lukijoilta, myös siltä nuorimmalta sukupolvelta, ovat tervetulleita lehdessä julkaistavaksi. Mikäli et halua, että juttu julkaistaan kotisivujen nettiversiossa, ilmoita asiasta Marita Nygrénille [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com) artikkelin poistamiseksi.

Jäsenasiat ja osoitteenmuutokset: [vpruuskanen\(at\)outlook.com](mailto:vpruuskanen(at)outlook.com)

Lyhyesti

Kansikuva: Helsinki Lux 5.1.-9.1.2019, Kiasma, Kuva: Petri Anttila Photography ja Otso Kähönen Photography

Vuodesta 2009 alkaen on Helsingissä järjestetty vuosittain Lux -valotaidetapahtuma. Tapahtuma on viiden illan mittainen ja sijoittuu tammikuun alkupuolelle, loppiaisen tietämille. Lux Helsinki kerää vuosittain satoja tuhansia ihmisiä – vauvasta vaariin – yhteiseen ulkoilutapahtumaan taiteen äärelle. Tämän vuotisessa LUX Helsinki -tapahtumassa nykytaiteen museo Kiasman päätyikkunassa loisti monivärinen valomaisema, jonka myötä toivotamme mukavaa alkanutta vuotta Ondruskan lukijoille.

Sivulta 4 löytyy tärkeää tietoa sukuseuramme jäsenille: ennakkotietoa ensi kesän sukutapaamisesta sekä ajankohtaista tietoa vuoden 2019 jäsenmaksuista.

Kiitokset jälleen Askko, Risto ja Seppo Ruuskaselle Ondruskaan toimittamistanne mielenkiintoisista jutuista! Jäsenistön tarinat ja muistelut, pakinat ja kuvat ovat tervetullutta aineistoa julkaistavaksi lehdessämme.

Tehkäämme yhdessä Ondruskasta jäsentemme näköinen lehti!

Puheenjohtajan kynästä

Puheenjohtajan palsta 20.1.2019

Tänä talvena näyttää lunta vaihteeksi olevan riittävästi ja tasapuolisesti ympäri Suomenmaata sekä hiihtoa että muitakin talviliikuntamuotoja varten. Talvikeleistä kannattaa nyt nauttia niin kauan kuin niitä riittää.

Katselin tuossa joutessani eräänä iltana mielenkiintoista dokumenttiohjelmia joltain kansainväliseltä kanavalta. Ohjelmassa kerrottiin kiinalaisesta suvusta, jonka piirissä oli tehty valtavan kokoinen ompelutyö kankaalle, johon oli kirjattu sukuhaarojen polveutumista monen sukupolven ajalta. Suvusta oli myös tehty vaikuttavan kokoinen sukukirja. Kiinassa asuvaa sukua oli kutsuttu koolle, kun Amerikasta oli tullut sinne joskus sata vuotta aiemmin muuttaneen suvun jäsenen jälkeläisiä Kiinaan esi-isänsä lähtöseutua katsastamaan.

Sukukirjasta löytyivät myös Amerikassa asuvia ja paikalle tulleita koskevia tietoja. Tästä mekin voimme päätellä, että sukujen tietojen tallentaminen on kansainvälisestikin entistä yleisempää ja asia kiinnostaa monen kohdalla kiireisenäkin aikanamme eläviä ihmisiä ympäri maailmaa.

Sukuseuramme uusien henkilötietojen tallennus Ruuskan sukuhaarojen osalta on nyt jo tarkastusvaiheessa ja viimeisiä kirjeitä uusille sukuun kuuluville henkilöille ollaan lähettämässä alkukevään kuluessa, kun saimme Nivalan suunnalta paljon uusien henkilöiden tietoja loppuvuoden aikana. Ruuskan sukukirjan päivytyksestä teimme päätöksen viime kesän sukukokouksessa ja tietoja on nyt uuteen kirjaan tulossa yli 11.000 henkilöstä, mikä on puolta enemmän, kuin mitä saimme aikanaan sukukirjamme kolmososaan vuonna 2010.

Hallituksen valitsema matkatoimikunta on tehnyt valmistelutyötä ensi kesän matkaa varten Viitasaaren suunnalle heinäkuussa. Tästä saamme enemmän tietoa seuraavassa lehdessämme alkukevään kuluessa.

Jäsenmaksujen keräys tapahtuu alkukevään aikana ja sukukokouksessa päätimme, että varsinaisen jäsenmaksun lisäksi jäsenillä on mahdollisuus tukea halutessaan vapaaehtoisella kannatusmaksulla seuramme toimintaa. Varoja sukuseurallamme sitoutuu tänä ja ensi vuonna normaalia enemmän uuden sukukirjan päivitystyöhön sekä aikanaan kirjan painatuskuluihin.

Tässä lehdessä saamme lukea muun muassa jälleen mielenkiintoisen Sepon tekemän jutun vierailustaan tuhoutuneen atomivoimalan lähistöllä ja toisen energia-aiheisen jutun 1940-luvun mottitalkoista lämmityspuun hankintaa varten sekä muisteluja tältä vuosituhannelta.

Hyviä talviliikuntakelejä kaikille !

***Markku Ruuskanen
Hallituksen puheenjohtaja***

Sukutapaaminen 20.-21.07.2019 Viitasaarella

Viime kesänä Kuopiossa pidetyssä sukukokouksessa päätimme järjestää omakustanteisen sukutapaamisen missä vapaamuotoisen ohjelman ohella tutustuttaisiin sukulaisiin ja kokoontumispaikkakuntaan.

Keski-Keiteleen avaruutta. Kuva: Fishing in Finland

Ensimmäinen tällainen tapahtuma järjestetään Viitasaarella. Viitasaari ja sen lähiseutu ovat vahvoja Ruuskanen-Ruuska sukujen kanta-seutuja. Kokoontuminen tapahtuu lauantaina 20. päivä noin puolelta päivin. Nousemme tilausbussiin, jolla kierrämme Viitasaarta ja lähialuetta.

Kuva: Aikoon kartano

Yöpyminen tapahtuu Keitele-järven rannalla sijaitsevassa Aikon kartanossa. Kartanossa on järjestetty iltaohjelmaa, mikä varmasti auttaa mukanaolijoita viettämään mukavan ja mieleen-jäävän sukutapaamisen Viitasaaren kauniissa maisemissa.

Toukokuun Ondruskassa kerromme matkan hinnan, tarkemman ohjelman ja annamme ilmoittautumisohjeet. Mutta merkitse aika jo nyt kalenteriisi, sillä tilattu on vain yksi bussi.

Matkatyöryhmä

Jäsenmaksuasias

Kuten sukukokouksessamme Kuopiossa 11.8.2018 päätettiin, sukuseuramme jäsenmaksu vuodelta 2019 on 20 €.

Kokouksen jäsenmaksua koskeneessa keskustelussa nousi yleisön taholta esille ehdotus, jonka mukaan jäsen voi halutessaan tukea sukuseuraa myös 20 € suuremmalla euromäärällä. Ehdotus sai kannatusta ja se hyväksyttiin myös päätökseksi.

Valitessasi viimeksi mainitun maksuvaihtoehdon, maksa haluamasi summa saamallasi jäsenmaksun pankkisiirrolla ja sen viitenumeraalla.

Jäsenmaksun pankkisiirtolomake postitetaan jäsenille helmikuun alkupuolella, pois lukien vapaa-, ainais- ja kunniajäsenet sekä jäsenet jotka tiliseurannassamme olleen virheen vuoksi maksoivat syksyllä 2018 uudelleen jo aiemmin maksamansa vuoden 2018 jäsenmaksun. Tällä tuplalla katsotaan heidän jäsenmaksunsa vuodelta 2019 maksetuksi ja tästä on heille myös syksyllä ilmoitettu.

Jäsenmaksun eräpäivä on 1.3.2019. Muista käyttää maksaessasi viitenumeroa!

Muista myös merkitä kenen jäsenmaksusta on kyse, jos maksat jonkun toisen puolesta!

Jäsenmaksuasioissa, osoitteenmuutoksissa ym. jäsenasioissa ota yhteyttä

*Ruuskanen V-P:hen, 050 3111 377,
vpruuskanen(at)outlook.com.*

Iltahartaas Ruuskasen torpassa

”Yön” (nro 32), ”Uamuhetken” (nro 33) ja ”Uamupäevän kuvan” (nro 35) jälkeen pääsemme nauttimaan vielä illan tunnelmista Ruuskasen torpassa.

Tämä Ruuskas-runo ”löytyi” Kalle Väänänen 1925 painetusta pienestä vihkoskirjasta *Uutta sanarrieskoo*.

Terveisin Asko Ruuskanen

ILTAHARTAAS

On ilta. Jo torpan sarvipiät
tuolla tarhassa märehit ja makkoo.
Vielä harvav veräjär raeosta niät
lahoks käyneen aejan takkoo
parj heiluvoo vasikan häntee,
kun seisoo omistajat niihen
niinku unehtunna oesivat siihen.

Jo on aarinko paenunna läntee.
Ja tyhjä ja iäneton iha
on torpan tummuva piha.

Vuan torpan seinässä puolella tien
neljäruutunen ikkunapahanen om pien.
On seinässä hirret vanahat ja lahot,
- ajan hammas se niitä kur ruastaa -.
Mut lasista taalun niät, jos tahot,
joka illan hartaatta huastaa.

Siinä Ruuskasen torpam muorista
niät lasissa himmeen kuvan,
ja Ruuskasen vesoesta nuorista
joku istuu penkillä tuvan
ja pellavapiätään pörröestä
se nojjoo vasten ikkunam pieltä,
ja kampa on Kaesan hyppysissä.
Vuan'et niä sitä hyvvee mieltä
etkä Kaesan kasvoella hartaatta suurta
kun kammalla ruopii se hivustej juurta.

Kyllä kaet sieltä jottai se suattaa löytee,
kun kynnellä paenaa se vastem pöytee.

No, kaekkihan kyllä ne tietää sen,
että Kaesa on topakka immeinen.
Vuan illan hämyssä nyt sinä niät,
että hyvä se Kaesa on äettij,
kun siistinä pittää pentuin piät
ja poes sieltä poemii täettij.

Niin Kaesa se hiljoo ruaputtaa
tukan juurta pörrösen sotkeutunneen,
niir ruaputtaa ja uuvuttaa
tytöv viimej jo hiljoo unneen.

Kun Kaesa se tilalle nostaa lastaan,
metäl laejassa kuuluu jo virs lahorastaan.

Kalle Väänänen

Ruuskanen ja Ruuska sukunimien yleisyys 2018

Väestörekisterikeskuksen tilastojen mukaan marraskuussa 2018 Ruuskanen on sukunimenä 2042 henkilöllä ja entisenä sukunimenä 745 henkilöllä. Ruuskan sukunimeä käyttää 2596 henkeä ja entisenä nimenä Ruuska on 1043 henkilöllä.

Rantasalmen lehdessä 48/2018 oli juttua yleisistä sukunimistä paikkakunnalle. Sen mukaan yleisin sukunimi Rantasalmella on Räisänen, joita on yhteensä 61 henkeä. Seuraavaksi yleisimpiä ovat Auviset, Lappalaiset, Tolvaset ja Eroset ja sen jälkeen tulevat 48 Ruuskasta ja 46 Immosta. Yleisiä sukunimiä ovat myös Kokkonen, Huupponen ja Kärkkäinen. Kaikkiaan Rantasalmella on asukkaita nykyään 3.553 henkeä.

Tuomas Salsteen hakemiston mukaan **Ruuskanen** on tavallisimpia nimiä mm. seuraavilla paikkakunnilla:

- Siilinjärvi (110 henkeä)
- Rantasalmi (48)
- Maaninka (30)

Salsteen mukaan **Ruuska** on tavallisimpia nimiä mm. seuraavilla paikkakunnilla:

- Haapavesi (77 henkeä)
- Viitasaari (50)
- Kannonkoski (47)
- Pihtipudas (34)

Markku Ruuskanen

29.11.2018

Polttopuutalkoot kotitaloni metsässä

Lähde: Lindroos, Heikki: Puuta mottiin. Puuhuolto sodan varjossa. Rauma 1993.

Valokuvat: OTK:n kokoelmista finna.fi kokoelmassa.

Kuvassa 1 on talkooväki joukossa isoisäni kolme setääni ja talkooporukan emäntä

Polttopuuta tarvittiin sota-aikana

Puutavarakauppa oli merkittävä vientikohde Suomen ulkomaankaupassa 1930-luvulla. Viennistä 40 % suuntautui Englantiin ja 17 % Saksaan. Maa- ja metsätaloudesta toimeentulonsa saavia oli talvisodan syttyessä yli puolet (55 %).

Puuta käytettiin polttoaineena paitsi lämmitykseen myös nestemäisten polttoaineiden saannin vaikeuduttua myös häikäpönttöautoissa, jotka toimivat puukaasulla. Polttopuun käyttö maaseudulla oli 1930-luvun lopulla 20 milj. pinokuutiometriä. Kivihiihi oli tuontipolttopuusta tärkein tuohon aikaan. Kun kivihiihen tuonti vaikeutui, talvisodan jälkeen osoittautui, että polttopuuta oli käytettävissä liian vähän. Hyötysuhde polttopuulla oli pienempi kuin kivihiihelle ja kun ei ollut tarpeeksi kuivattua puuta, jouduttiin polttamaan kostempaa puuta, jonka hyötysuhde niin ikään oli huonompi.

Lisäksi talvet 1939-42 olivat tavanomaista kylmemmät.

Työvoiman saanti oli vaikeaa

Miesten jouduttua rintamalle oli puutetta ammattitaitoisesta metsätyövoimasta ja lisäksi ajokalustoa ja hevosiakin otettiin armeijan käyttöön. Vuonna 1940 todettiin, että seuraavalle talvikaudelle oli polttoainevarastoissa 10-12 milj. pinokuutiometrin vajaus. Sen korjaamiseksi annettiin vuonna 1940 halkolaki eli laki polttopuun saannin turvaamiseksi. Laissa annettiin metsänomistajille hakkuuvelvoite vetoimuksen muodossa eikä pakkohakkuuta tarvinnut aloittaa yksityismetsissä. Polttopuuvaje parantuikin 7 milj. pinokuutiometrillä kesän 1940 lopulle tultaessa. Keskusmetsäseura Tapio oli laatinut kesähakkuuohjelman, joka maastoutettiin metsänhoitoyhdistysten kautta tiloille. Puun hintaa säänneltiin Kansanhuolto-ministeriön toimesta.

Kuvassa 2 on motintekijä saanut urakkansa valmiiksi.

Puuhuolto piti organisoida

Jatkosodan aikana polttopuusta tuli yhä hallitsevampi osa puuhoitoa. Puun poltto-käytöllä korvattiin vajaatehoista vesivoimaa ja teollisuuden sekä liikenteen nestemäisten polttoaineiden riittämättömyyttä. Pakkohakkuuta jouduttiin tekemään 3 milj. pinokuutiometrin verran. Valtaosa näistä pakkohakkuupäätöksistä toteutui kuitenkin vapaaehtoisesti sen jälkeen, kun päätös hakkuusta oli annettu.

Vuodesta 1942 alkaen Kansanhuoltoministeriössä toimi puu- ja polttoaineosasto, jonka päällikkönä toimi kuuluisa professori N.A.Osara. Vuonna 1942 pelkästään Helsingissä tarvittiin keskuslämmitystä varten 300 000 kuutiometriä polttopuuta, uunilämmitystä varten 200 000 kuutiota ja teollisuutta varten 100 000 kuutiota. Koko maassa metsätöissä oli 200 000 metsuria ja 70 000 hevosta. Hakkuukaudella 1942-43 saatiin korjattua polttopuuta 14 milj. pinokuutiometriä, mikä oli vain 62 % asetetusta tavoitteesta. Hakkuukaudelle 1943-44 asetettiin tavoitteeksi korjata 18,5 milj. pinokuutiometriä polttopuuta. Tuloksena oli, että polttopuuta saatiin tuolla hakkuukaudella korjatuksi 16 milj. pinokuutiometriä. Kaiken kaikkiaan puunhankinta toteutui olosuhteisiin nähden hyvin ja 2700 metsuria palkittiin 2. lk vapaudenristin mitalilla.

Talkootyö otettiin avuksi

Talkootoiminta oli yksi perinteisistä tavoista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kun vaikeudet ahdistavat naapurina, kylässä tai kansassa, kyky unohtaa keskinäiset eripurat ja kiistat ja halu osallistua vapaaehtoiseen talkootoimintaan ovat auttaneet suomalaisia selviytymään vaikeuksista.

Varsinaiset mottitalkoot järjestettiin syksyllä 1942. Polttorankojen hankintaa oli tehty jo aiemmin tuona kesänä talkoilla. Suurtalkoot ry:ssä päätettiin koota voimat halon hakkuuseen teemalla: ”Motti mieheen”. Talkootahdissa oli tavoitteena hankkia vähintään miljoona mottia halkoja. Talkoiden tuloksena saatiinkin 1,2 milj. pinokuutiometriä polttopuuta. Tehtiin jopa

Mottitalkoot-opas, jossa oli tietoa talkoolaisten oikeuksista, talkoometisen ja työvälineiden hankkimisesta, tapaturmakorvauksista, kuljetuksesta, muonituksesta sekä mottitalkoiden taloudenhoidosta. Hakkauttajan maksama työpalkkaa vastaava korvaus maksettiin lyhentämättömänä Asevelikassaan. Talkoolainen sai myös lunastaa hakkaamansa motin itselleen, mutta ei myyntiin.

Kuvassa 3 on menossa koivunkaato pokasahalla.

Talkoolaisille myönnettiin mottimerkkejä. Yhden motin hakattuaan talkoolainen sai **rautakirvesmerkin**. **Hopeakirveen** sai neljästä motista ja **Kultakirveen** 16 motista halkoja. Jos hakkasi peräti 48 mottia, sai sitten jo **Suurkirveen**, joka oli varustettu havuköynnöksellä. Mestarikirveen saajan piti hakata jo 100 mottia halkoja. Vuonna 1943 hakattiin halkoja 1,37 milj. kuutiota kaikkiaan talkoilla.

Mestarikirveen sai 160 suomalaista. Suurimman määrän halkoja hakkasi Lauri Ranta Kauhajoelta, jonka ennätysmäärä oli 704 mottia. Suomi taisteli sotansa metsiensä varassa ja myös sodan jälkeen kansakunta käytti metsiään tunnuksella ”Puulla parempiin päiviin”.

Hakkuuleirit Rantasalmella

Osuustoimintaliike OTK järjesti kaksi polttopuun hakkuuleiriä Rantasalmella. Museoiden avattua arkistovalokuvansa finna.fi nettisivulle, sieltä on saatavissa valokuvia noilta leireiltä. Minua asia erityisesti alkoi kiinnostaa, kun sain tiedon näistä valokuvista sähköpostin

kautta. Asia on kiinnostava, sillä nämä Rantasalmen leirit olivat sähköpostin lähettäjän ja minun synnyinkodeissamme. Tiesin toki, että tällainen leiri oli kotonani pidetty ja jonkun valokuvankin olen nähnyt tuosta kokoelmasta, mutta kokoelma netissä on paljon suurempi kuin minun aiemmin näkemäni.

Vanhin setäni muisteli aikanaan, että metsänomistajalle ei puista paljoa maksettu ja hän nimitti tätä polttopuunmyyntiä OTK:lle ryöstöhakkuuksi. Ensimmäisessä valokuvassa on talkooväli emäntineen kotitaloni pihamaalla. Talkoolaisia näyttää olleen kahdeksan miestä ja heidän ruokahuollosta vastannut emäntä. Muissa kuvissa on puunhakkuu käynnissä metsässämme. Kuvat on otettu heinäkuussa 1943.

Kuvassa 4 halkeaa pölli haloiksi kahden miehen voimin.

Teksti: Markku Ruuskanen
Hiismäen sukuhaara

Sukutaulu 415 (I painos) ja taulu 420 (II painos)

Muistikuvia - 2000 luvulta

1.1.2000 alkoi uusi vuosituhat. Suuret ikäluokat olivat syntyneet yli 50 vuotta sitten, he ovat rakentaneet vanhempensa jälkeen Suomea. Osa suurista ikäluokista oli jo isovanhempia, eli sukupolvi oli pyörähtänyt pari pykälää eteenpäin.

2000 luvun alussa Suomi sai ensimmäisen naispresidentin, Tarja Halosen. Olihan se muutos 1917 vuodesta alkaen on ollut pressa, ja 2000 pressa onkin nainen. Ei siinä sinällään ole ollut mitään kummempaa, ihan hyvin on Halonen tehtävänsä hoitanut. Toki poliittisista syistä on jossain piireissä väärän puolueen pressaa vastustettu, mutta tehtävien hoidossa ei ole huomauttamista ollut.

Hiihto urheilussa 2000 luvun alussa Lahden MM kisoissa paljastui doping -skandaali, jossa kuusi suomalaista hiihtäjää kärysi. Ilmeisesti tuo käry oli vain jäävuoren huippu ja todellinen dopingin käytön laajuus ei täysin selviä koskaan. Huippu urheilun ammattimaisuuden myötä on urheiluun tullut ikäviä lieveilmiöitä. Urheilun arvostus on dopingin myötä laskenut. Lukuisat doping -käryt laskivat entisestään huippu-urheilun arvostusta, eikä se ollut enää samanlainen suuria tunteita herättävä juttu kuin se oli ollut aikaisemmin Yhteiskunnan on harkittava tukeaan huippu-urheilulle uudelleen ja uudelta pohjalta.

2000 luvun ensimmäisen vuosikymmenen merkittävin tapahtuma oli Suomen markan vaihtumien yhteisvalutta Euroon 1.1.2002. Euroon liittyminen oli tapahtunut tilivaluuttana 1.1.1999. Euron käyttöönotto mahdollisti Suomalaisen helpon matkustamisen Keski-Eurooppaan, rahanvaihtoa ei tarvinnut enää tehdä.

Matkustaminen Ruotsiin ja Norjaan vaikeutui mutta vain rahanvaihdon myötä. Pienten

kaupunkien pankeissa ei ole rahanvaihtoa ja Euron vaihtaminen Ruotsin ja Norjan kruunuiksi on vaikeampaa.

Euroja

Kesällä 2008 halusin vaihtaa € 500 Ruotsin ja Norjan kruunuksi jouduin käymään Mikkelissä kahdessa pankissa jotta sain tuon vaihdon tehtyä. Toisessa oli Ruotsin kruunuja ja toisessa Norjan kruunuja. Haaparannassa monessa kaupassa käy kyllä Euro mutta sisämaassa käy vain Ruotsin kruunu samoin on Norjassa, Norjan kruunuja siellä pitää olla. Toki molemmissa maissa voisi Visaa vinguttaa, mutta tuntuu aika hassulta jäätelöostoksestakin tuo vingutus.

2001 syyskuun 11 tapahtunut terroristi-isku World Trade Centeriin muutti osaltaan maailmaa, alkoi USA:n johtama ja organisoima terroristien etsintä. Hyökkäys Irakiin ja Afganistaniin olivat näkyvin osa terrorismin vastaista sotaa. USA kävi liittolaisineen sotaa Irakissa ja Afganistanissa. Loppupuolella vuosikymmentä näyttää siltä, että kunniallista lopputulosta sodista ei synny. Jollakin tavalla kunnialliseen vetäytymiseenkin mahdollisuudet näyttää kovin huonoilta. Saa nähdä mitä 2010 - 2019 vuodet tuo sotarintamalla tullessaan.

2003 alusta alkaen muuttui käytettynä Suomeen tuotujen henkilöautojen autoverotuskäytäntö yhdenmukaiseksi uutena maahan tuotujen henkilöautojen kanssa. Tämä muutos mahdollisti ostaa Saksasta, Ruotsista tai muualta käytetyn henkilöauton ja tuoda se Suomeen. Vuosina

2003 - 2005 autoliikkeenkin toivat runsaasti hyviä käytettyjä autoja maahan ja tekivät niillä tiliä. Käytettyjen henkilöautojen hinnat laskivat Suomessa merkittävästi vuosikymmenen 2009 loppua lähestyttäessä ja autoliikkeiden tuonti väheni merkittävästi.

Audi 80 D

Olen ollut mukana muutamassa käytetyn henkilöauton tuonnissa itselle ja olen osaamistani hyödyntänyt myös kavereitten autojen tuonneissa. Ihan mukava on ollut matkailla Saksassa, ostaa sieltä käytetty henkilöauto ja ajaa se Saksasta Suomeen.

Suomeen on tullut virheellinen sanonta, Suomi auto ja tuonti auto. Tosiasiahan on niin, että Suomessa valmistettuja henkilöautoja on aika vähän. Vuosien saatossa on valmistettu Saab, Opel Calibra, Talbolt, Lada ja Porsche Boxter henkilöautoja, ja 1960 luvulla 50 kpl VW kuplaa. Teijo merkkistä avolava pakettiautoa on myöskin valmistettu Suomessa. Tietysti kuorma-autoja Sisua ja Vanajaa on myöskin valmistettu. Kaikki muut ovat tuontiautoja, uutena tai käytettynä.

Vuosikymmenen loppupuolella oli talouslama, lama ei kuitenkaan tuonut niin suurta työttömyyttä kun 1990 -luvun alun lama, jolloin pahimmillaan Suomessa oli 500 000 työtöntä. Merkkejä laman taitumisesta tuli näkyviin 2009 – 2010 aikana. Voimakkaaksi talouskasvu ei kuitenkaan 2009 vuoden loppuun mennessä kiihtynyt.

Henkilökohtaisella tasolla 2007 toi mukanaan siirtymisen osa-aika työhön ja pikku hiljaa totutteleminen vapaaherra -ajatukseen. Perheeseen liittyi 2001 ottopoika Tommi ja hänen äitinsä Kirsti. Heidän kanssaan on touhuttu monia uusia asioita, joita ei aikaisemmilla vuosikymmenillä ole ollut. Tommi oli 2001 12 -vuotias ja kävi peruskoulun yläastetta. Nyt vuosikymmenen lopulla hän on reipas nuorimies ja opiskelee ahkerasti ammattiin.

Euron kanssa on eletty liki vuosikymmen ja erityisesti matkustaminen Keski-Euroopassa on ollut helppoa. Se erikoinen piirre euroon siirtymisessä on ollut, että käteinen raha on vähentynyt merkittävästi. Ostokset tulee maksettua hyvin usein pankkikortilla.

Internetin käyttö yleistyi jokapäiväiseksi, maapallo ikään kuin supistui. Ostaminen tuli liiankin helpoksi vain muutama klikkaus ja ostos oli suoritettu. Kun halusit varata vaikka hotellin Saksasta, muutaman minuutin surffailun jälkeen olit löytänyt sopivan hotellin ja tehnyt varauksen. Lentomatkan etsiminen oli yhtä vaivatonta. Ainut rajoitus noissa surfailussa oli, että nettisivustot ovat yleensä Englanniksi, Suomen kielellä on vain suomalaisten yritysten sivustoja.

Suomi oli jälleen erilainen kuin se oli ollut 2000 ja se oli 2009 luvun joulukuussa osa erilaista maailmaa mitä se oli ollut tammikuussa 2000. Uusi vuosikymmen toi uudet haasteet ja niiden kanssa eläminen on tätä päivää ja lähihistoriaa.

Teksti ja kuvat: Risto Ruuskanen

Nilsin Vaivionniemen Heikki Ruuskasen sukuhaara, Sukutaulu 1602 (1. painos) ja 1663 (2. painos)

Ekstreemä Tsernobylessä ja loistoa Mezhyhiryynissa

Kevättalvella jo vuosien ajan tärkeänä ohjelmanumerona minulla on ollut matikan pyynti. Tukikohtana on ollut kaverini Jarmon mökki Saimaalla. Sen lisäksi, että kalaa on tullut hyvin, siinä iltaa viettäessä ja maailmaa parantaessa syntyy ideoita. Yhdellä kevättalven 2017 reissulla Jarmo loihe lausumaan, että hän haluaisi nähdä millainen rakennelma se Tsernobylin kupu oikein on. Kyse oli 30 vuotta sitten silloisessa Neuvostoliitossa räjähtäneen Tsernobylin ydinvoimalan tuhoutuneen reaktorin päälle rakennetusta turvakuvusta, minkä oltiin hieman aikaisemmin ilmoitettu valmistuneen.

Kotiin tultuani kaivelin nettiä ja sieltähän se löytyi. Sama matkatoimisto, jonka kanssa jokin vuosi sitten kuljimme Siperian radan, tekee matkan Kiovaan Ukrainan pääkaupunkiin ja ohjelmaan kuuluu myös Tsernobyli. Ja niin olimme torstaina 13.04.2017 Seutulassa ilmoittautumassa, matkan aikana aivan huippumatkanjohtajaksi osoittautuneelle Miljalle. Niin sitten kaikkiaan 11 hengen ryhmämme matka Ukraina, tähän pinta-alaltaan suurimpaan eurooppalaiseen, kokonaisuudessaan Euroopan puolella olevaan maahan alkoi.

Tähän viiden päivän matkaan sisältyi monta mielenkiintoista kohdetta ja tuli paljon asiaa, joista ennen en tiennyt mitään. Seuraavassa otteita kokemuksista Ondruskan lukijoille.

Ensitutustuminen Ukrainaan

Jos on Finnairin lennoilla tarjoilu huonontunut niin tällä ukrainalaisen lentoyhtiön lennolla sitä ei ollut lainkaan. Kun sitten laskeuduttiin Kiovan Borispol lentokentälle totesi, että vain parin tunnin lentomatkan päässä kotoa tullaan muutenkin kuin toiseen maailmaan. Kentän reunoilla oli it-tykkeitä ja hieman sivummalla

näkyi sotilaskoneita, näiden ympärillä pyöri sotilaita. Kiovaan ajaessa oli myös todettavissa, että maastoon oli piilotettu it-aseita ja tankkeja. Kaikki, niin miehet kuin kalustokin näyttivät olevan täydessä valmiudessa toimimaan. Siinä vasta todella tajusi, että tulimme maahan, mikä on sotatilassa ja, että saman aikaisesti vain muutaman sadan kilometrin päässä käytiin täyttä sotaa. Se hämmensi mieltä. Epäilemättä tämä myös oli syynä siihen, että ihmisistä aisti jännityksen ja varautuneisuuden.

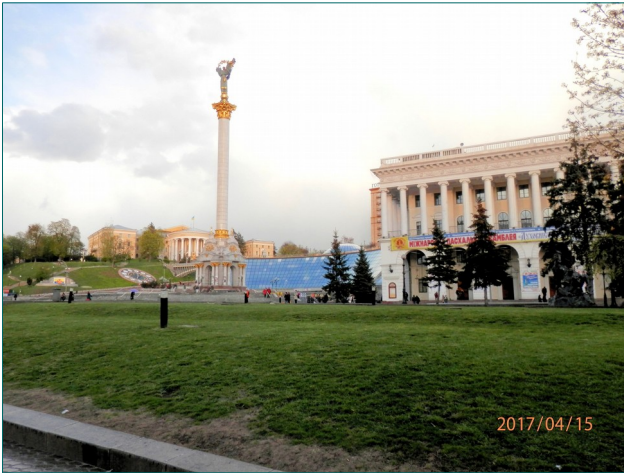
Kentällä meitä odotti pikkubussi ja paikallinen opas Natalia. Ahtauduimme bussiin ja matka kohti Kiovan keskustaa alkoi. Tiestö Kiovaan tai sen ympäristössä ei yleisesti ottaen ole kovin hyvää. Lentokentälle johtava tie sitä vastoin oli priimakunnossa. Natalia kertoi sen olevan syrjäytetyn presidentti Janukovytsin (Janukovits) ansiota. Täydentäen, että kansan suussa tosin kiertää tarina, että hän ei tien rakennusmääräyksen antaessaan suinkaan ajatellut matkustajia, vaan hän oli kaukaa viisas ja ajatteli, että kun hän kuitenkin joutuu aikanaan pikaisesti poistumaan maasta, matka ei ainakaan tyssää tiessä olevaan monttuun.

Matka kentältä Kiovan keskustaan kestää noin tunnin. Kiova on laajalle levinnyt suurkaupunki asukkaita noin 3 miljoonaa. Sisäntulotietä reunustaa korkeat kerrostalot. Useita samankaltaisia näytti olevan myös rakenteilla, mistä päätellen ukrainalaisilla taitaa kaikesta huolimatta olla vahva usko tulevaisuuteen. Asetuimme Hotelli Dniproon. Hotelli oli asiallinen ja arvokkaan oloinen, mutta kaikesta kuitenkin näki, että sen loistonpäivät olivat jo takana. Vahvistuksen tälle arviolle sai, kun kuuli, että hotelli oli ollut Neuvostoliiton aikana paikallisen eliitin suosikkipaikkoja.

Maidan aukio – Oranssivallankumouksen kehto

Hotelliin asettautumisen jälkeen lähdettiin katselemaan kaupunkia ja etsimään ruokapaikkaa. Osoittautui, että hotellimme

sijainti oli hyvä, matkaa Kiovan keskustaan kuuluisalle Maidan aukiolle, joka nykyään on nimeltään Itsenäisyyden aukio, ei ole kuin muutama kortteli.

Maidan aukio

Paikka oli joitain vuosia sitten Suomenkin televisio uutisissa lähes joka ilta. Ensin vuonna 2004. Ukrainassa käytiin tuolloin valtataistelu, jossa Julia Tymosenkon ja Viktor Justsenkon länsimielisten ukrainalaisten tukema koalitio mitteli voimiaan Venäjän mielisten tukeman Viktor Janukovitsin kanssa. Julian ja Viktorin joukkojen tunnus oli oranssiväri, mistä sitten nimi Oranssivallankumous johtuikin. Oranssin kannattajat olivat tuolloin kuukausiksi leiriytyneenä telttoihin kyseiselle aukiolle. Oranssi voitti ja Justsenkosta tuli presidentti ja Tymosenkosta pääministeri. Hyvin pian heille kuitenkin tuli linjaerimielisyyksiä, mikä johti siihen, että vuoden 2010 vaaleissa Janukovits voitti presidentin vaalin.

Janukovitsin johtamistapa ei ollut ukrainalaisten mieleen ja niin kansa lähti helmikuussa 2014 uudelleen kaduille. Jälleen Maidan oli keskipisteenä, kun aukiolle kokoontui 100 000 ihmistä osoittamaan mieltään nyt Janukovitsin hallintoa vastaan. Turvallisuusjoukot avasivat tulen, jonka seurauksena 100 ihmistä sai surmansa ja 1075 loukkaantui. Tästä alkoi Janukovitsin lähtölaskenta, hänet syrjäytettiin ja hän pakeni kansanjoukkoja Venäjälle, tuota edellä mainittua tietä pitkin.

Muistelin tätä kaikkea kävellessäni kohti Maidania ja odottelin näkeväni jotain merkillistä, selkeästi rajattua suurta aukiota. Petyin, sillä mitään sellaista en nähnyt. Alueen koosta ei saa käsitystä, koska ei oikein tiedä mistä alue alkaa ja mihin päättyy, lisäksi aluetta halkovat kadut sekä portaikot ja eri tasoilla olevat rakennelmat sotkevat kokonaisuutta. Vaikuttavaa kuitenkin oli katsella talojen seinissä näkyviä kranaatin iskemäjälkiä ja mäen rinteessä kiveen hakattuja 2014 kansannousussa paikalla kuolleiden ukrainalaisten kasvokuvia. Maidan on rakenteellisesti tavallaan kaksitasoinen. Aukion alla on tunneliverkosta. Aukio ja tunneli ovat täynnä kauppiaita ja heidän kojujaan, mitkä kilpailevat ravintoloiden ja ”kivijalkakauppojen” kanssa turistien rahoista.

Kävimme Maidanilla myös illalla. Myös silloin siellä oli runsaasti väkeä. Näkyi olevan myös erilaista ohjelmaa muiden muassa lauluryhmiä, joiden esittämä musiikki, oli hyvin tummansävyistä. Ihmiset kuuntelivat laulua kovin hartaina, joten sanomaa voi vain arvailla. Ryhmässä liikkuen ei paikan ihmisvilinässä tuntunut pahalta, mutta eittämättä yksin liikkua alkoi tuntua ”orvolta”, sen verran kiihkeitä kaupustelijat ja yleinen tunnelma oli.

Tummaa ja uhmakasta musiikkia Maidanin yössä

Tsernobyli

Kun meillä puhutaan Tsernobylistä, sillä yleensä ymmärretään vain Tsernobylin atomivoimalaa ja atomivoimalan reaktori numero 4:n räjähdystä. Tietysti tiedostetaan, että luontoa saastui räjähdyksessä. Mutta eipä paljon muuta. Tässä se minunkin tietämykseni, ennen paikan päälle menoa oli. Vasta siellä alkoi valjeta, mitä kaikkea tähän Tsernobyli nimeen liittyy. Miten laaja räjähdysten seurauksena syntynyt asumiskelvoton alue todella on tai, että alueella olleen 164 kylän asukkaat siirrettiin muualle ja rakennukset kaivettiin maahan. En tiennyt mitään Pripjatista, mallikaupungista joka räjähdysten seurauksena muuttui aavekaupungiksi. Enkä sitä minkälaisen virheiden suman seuraus itse räjähdys oli, enkä oikeastaan mitään siitä mitkä räjähdysten välittömät seuraukset olivat. Ja täysin puskista tuli ajatusmaailmaan, että saman räjähdysten seurauksena mitä ilmeisemmin lamaantui ainakin joksikin aikaa Neuvostoliiton sen aikainen länteen suuntautunut tiedustelutoiminta. Vaikka en matkan jälkeenkään ole minkään tason asiantuntija, matkalta sain paljon uutta tietoa ja ajattelemisen aihetta aiheesta.

Vierailun ensimmäisen aamuna heti aamupalan jälkeen nousimme autoon ja matka kohti Tsernobyliä alkoi. Kaikki varmaan muistavat, mutta pienenä kertauksena. 27.04.1986 tapahtui ydinvoimala-ajan pahin onnettomuus, kun silloin vielä Neuvostoliittoon kuuluvassa Ukrainassa Tsernobylin kaupunkia lähellä olevassa ydinvoimalassa tapahtui räjähdys. Silloisen tavan mukaan naapurimaa ei paljoo asiasta tiedotellut, vaan päinvastoin koetti salata tapahtumaa. Länsimaissa ihmeteltiin, kun ilman radioaktiivisuus kohosi hälyttävästi. Ruotsin Forsmarkin voimala tiedotti korkeista säteilyarvoista ja, että mitä ilmeisemmin aiheuttaja on Neuvostoliitossa tapahtunut atomivoimalaonnettomuus. Vasta kaksi päivää räjähdyksestä Neuvostoliitosta myönnettiin, että jotain on sattunut. Mutta ei vielä kukaan onnettomuuden koko laajuutta, vaan annettiin ymmärtää, että tilanne on hallinnassa.

Voimalalle Kiovesta on matkaa noin 120 kilometriä. Alue on edelleen eristetty, sen ympärillä on kaksi turvavyöhykettä ulompi 30 kilometrin ja sisempi 10 kilometrin säteellä reaktorista. Alueelle kuljetaan kolmen tarkastuspisteen läpi. Ilman virallista lupaa eteenpäin ei pääse. Tämä tuli konkreettisesti esille, kun tulimme 30 kilometrin vyöhykkeen raja-asemalla henkilöllisyytemme ja vierailulupa tarkastettiin. Kun niiden todettiin olevan kunnossa, meille annettiin mittarit millä voi seurata säteilyn tasoa ja vannotettiin, että tulee seurata ohjeita ja kulkea vain siellä missä lupa siihen on, eikä mitään saa ottaa alueelta mukaan.

Virallisesti turvavyöhykealueella on asumiskielto. Räjähdysten jälkeen alue evakuoitiin ja ihmisiä kiellettiin palaamasta alueelle. Alueen saastuneet eläimet määrättiin myös tuhottaviksi. Aluetta vartioidaan ja se ympäröitiin aidalla. Tällä hetkellä Tsernobylin voimala on pysäytetty, mutta alueella on töissä tutkimus ja huoltotehtävissä noin 2000 henkeä kerrallaan. He ovat paikan päällä 2 viikon jakson ja sitten vuoro vaihtuu. Näin kerrottiin välttävän altistumasta liian suurille säteilymäärille. Tutkijat seuraavat paitsi sitä, miten luonto ja eläimistö toipuvat räjähdyksestä, myös sitä miten ihmiselle käy. Oiva laboratorio. Tällä hetkellä näyttää siltä, että luonto on toipumassa.

Myös alueelta evakuoituja asukkaita on palannut kylien ulkopuolella puskutraktoreilta säästyneisiin koteihinsa ja elävät siellä normaalisti. Kun heitä aikanaan alkoi palalla, viranomaiset yrittivät ensin häätää heitä pois. Sitkeimmät palasivat kuitenkin aina takaisin. Nyt asia on hyväksytty ja valtio on järjestänyt niin, että alueella asuvat ihmiset tietyin väliajoin kuljetetaan asioimaan ilmaisilla yhteiskuljetuksilla alueen ulkopuolelle. Asukkaat olivat sanoneet palaamisensa syyksi sen, että kun paikkakunnilla minne heidät oli evakuoitu, kuultiin mistä he tulivat, asuminen muodostui sietämättömäksi, sillä heidän pelättiin tartuttavan tauteja paikallisiin.

Tuntematon tutka-asema

Tutka-aseman portinvartija.

Kun matkaan aamulla lähdettiin, opas kertoi, että ennen reaktorille menoa pysähdymme katsomassa, minkälainen rakennelma on aikanaan tarvittu vakoilutoimintaa varten. Hän kertoi myös, että järjestelmä oli piilotettu maastoon niin hyvin, että tästä ja alueen tiukasta vartioinnista johtuen tavalliset paikalliset ihmiset eivät tienneet järjestelmän olemassa olostakaan mitään. Tai eivät olleet tietävinään, kun niin oli parempi. Hupaisaa oli, että peitetarinaa vahvistettiin sillä, että alueen ohi kulkevan valtatie ja tutka-asemalle johtavan sivutien risteykseen oli rakennettu autopysäkki, jossa kerrottiin, että sivutie johtaa nuorten kesäleirille. Rakennelma teksteineen oli käydessämme edelleen paikallaan.

Tutka hävisi maastoon eikä tahtonut erottua edes asemanportilta.

Ja toden totta, kun aluetta lähestyttiin, päätieltä rakennelmaa ei nähnyt, paitsi hetken pilkahduksen, jos osasi oikein katsoa ja tunnistaa näkemänsä. Kun päästiin paikan päälle ja jalkauduttiin, hämmästys oli melkoinen. Tyhjiä asuintaloja, joista muutama entiset asukkaat olivat palanneet, oli pitkin alueen metsiä. Tyhjiällä olevia kone- ja työhalleja sekä asuin- ja toimistorakennuksia oli useita. Mutta se antenniseinä! Muototeräksestä tehty rakennelma, jonka mitat ovat korkeus 150 leveys 120 ja kokonaispituus 750 metriä. Ja tämän rumiluksen lännen puoleisella sivulla lukematon määrä erilaisia antennejä, valmiina sieppaamaan kaiken siepattavaksi tarkoitettun.

Yksi lukuisista tutka-aseman seinässä olevista vastaanottimista.

Noin 11 hehtaarin kokoista tutka-aseman ”seinää” on vaikea saada kuvatuksi. Asemaa kutsuttiin lännessä Venäläiseksi tikaksi. Nimi johtui nakuttavasta äänestä millä asema suoritti radiohäirintää.

Tämän Duga-3 nimellä kulkevan tutkajärjestelmän tarkoitus oli suojata maata lännessä tulevalta ydinhyökkäykseltä. Sen piti havaita vaara jo niin kaukaa, että oli aikaa hyökkäyksen torjumiseen. Kun reaktori räjähti, se oli vaikuttanut rakennelmaan niin, että maali kuoriutui metallin pinnasta. Käsky kävi, että paikat pitää saada pikaisesti kuntoon ja laitteet jälleen käyttöön. Uskomattomalta tuntuu, mutta niin kerrottiin, että sotilaat putsasivat lähinnä teräsharjoilla koko rakennelman ja maalasivat pensselein. Kaikki se mitä rakennelmasta raapattaessa irtosi, on peitetty muutaman metrin hiekka kerroksella rakennelman juurelle. Myöhemmin kun sitten todettiin alueen saastuneen niin, että aseman toiminta lopetetaan, rakennelmat päätettiin hävittää. Suunnitelmat kuitenkin muuttuivat ja antenniseinä jäi ruostumaan metsään, josta se muutama vuosi sitten paljastettiin turistien ihmeteltäviksi.

Seuraavassa numerossa vierailemme muun muassa aavekaupunki Pripyatissa.

***Kuvat ja teksti:
Seppo Ruuskanen
Pauli Ruuskasen ja Anna Ylösen sukuhaara***

Sukuseuran hallituksen yhteystiedot

Puheenjohtaja, sukututkija Markku Ruuskanen

Vaaratie 4, 05200 Rajamäki
Email: [markkuj.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi)
p. 050 5729534

Varapuheenjohtaja Outi Rytönen

Kirkkosaarentie 313, 72400 Pielavesi
Email: [outirytkonen\(at\)suomi24.fi](mailto:outirytkonen(at)suomi24.fi)
p. 040 8455363

Sihteeri

Marjatta Vesterinen

Hatsalankatu 27-29 E 67, 70110 Kuopio
Email: [vesterinen.marjatta\(at\)gmail.com](mailto:vesterinen.marjatta(at)gmail.com)
p. 040 5652423

Jäsenasiat, osoitteenmuutokset

Veli-Pekka Ruuskanen
Korppaanmäentie 16 B 17, 00300 Helsinki
Email: [vp.ruuskanen\(at\)outlook.com](mailto:vp.ruuskanen(at)outlook.com)
p. 050 3111 377

Kotisivujen ja facebook-sivujen ylläpito

Juha-Pekka Ruuskanen
Punatulkunkuja 16 b, 03100 Nummela
Email: [juha-pekka.ruuskanen\(at\)hotmail.fi](mailto:juha-pekka.ruuskanen(at)hotmail.fi)
p. 040 7564559

Seppo Ruuskanen,

Hoilonkatu 6, 18150 Heinola
Email: [sepe.ruuskanen\(at\)gmail.com](mailto:sepe.ruuskanen(at)gmail.com)
p. 0400 770323

Jari Ruuska

Hiekkaharjuntie 11 A 3, 01300 Vantaa
Email: [jari.ruuska\(at\)ku-pelastus.fi](mailto:jari.ruuska(at)ku-pelastus.fi)
p. 044 5012964

Annukka Ruuskanen

Valhallankatu 6 A 2, 00250 Helsinki
Email: [annukka.ruuskanen\(at\)tnl.fi](mailto:annukka.ruuskanen(at)tnl.fi)
p. 050-5403802

Arja Suuronen

Uistintie 2 B 9, 90550 Oulu
Email: [suuron\(at\)gmail.com](mailto:suuron(at)gmail.com)
040 7753288